Хмельницький інститут
імені Блаженнішого Володимира, Митрополита Київського і всієї України
Приватного акціонерного товариства “Вищий навчальний заклад
“Міжрегіональна Академія управління персоналом”

КУРСОВА РОБОТА

АУДИТ

(НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ)

За темою: **АУДИТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ**

студент 4 курсу,

спеціальність: Облік і оподаткування

БУНЯК АЛЛИ ІВАНІВНИ

(прізвище, ім’я, по-батькові студента)

Група: ТУхм-8-22-Б1ООП (4,6з)

Прізвище та ініціали викладача : ОСАДЧУК Л,А,

Прізвище та ініціали фахівця деканату : Рудюк Г.К.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

ЗМІСТ

ВСТУП……..… 3

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ Й АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ…….. 5
1.1.Етапи загального трактування понять і категорій основних засобів і завдання їх обліку та аудиту…….. 5
1.2. Огляд нормативно-правової бази за темою дослідження…… 9

РОЗДІЛ 2
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ…… 11
2.1. Мета, завдання та послідовність процедур аудиторської перевірки основних засобів…….. 11
2.2. Організація попереднього та основного етапу аудиту основних засобів……... 13
2.3. Аудит зносу (амортизації) основних засобів та заключний етап аудиту основних засобів……..……..……. 21

РОЗДІЛ 3
ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКРНАЛЕННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ……... 26
3.1. Проблеми організації аудиту основних засобів……. 26
3.2. Шляхи вдосконалення аудиту основних засобів……... 27

ВИСНОВКИ……..…... 32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……...…… 34
ДОДАТКИ…… 36

ВСТУП

В умовах активних інтеграційних процесів і виходу підприємств на міжнародні ринки капіталу зростає значення аудиту в системі управління господарською діяльністю та оцінюванні потенціалу підприємства. Необхідність удосконалення аудиту підтверджується розвитком і стандартизацією аудиторської практики відповідно до міжнародних норм. Це зумовлює потребу ґрунтовного розкриття сутності аудиту, визначення його видів і вироблення нових підходів до методики проведення аудиторських процедур, зокрема аудиту основних засобів.

У процесі діяльності кожне підприємство використовує основні засоби, які забезпечують виконання виробничих функцій. Вони становлять матеріальну базу виробництва, відображають технічний рівень та економічний розвиток підприємства і є одним із ключових ресурсів його господарської діяльності. Ефективне їх застосування потребує належного контролю та нагляду за наявністю, збереженням і використанням від моменту надходження до вибуття.

Операції з обліку основних засобів постійно змінюються, що впливає на процес аудиту й особливості його методики. Інформація про облік основних засобів важлива як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів. Облікові дані застосовуються для оцінювання технічного стану основних засобів, аналізу забезпеченості підприємства ними та ефективності їх використання, що необхідно для розрахунку відповідних показників і прийняття управлінських рішень тактичного та стратегічного характеру. Щоб такі рішення були обґрунтованими, потрібно забезпечити достовірність інформації щодо основних засобів, а це може гарантувати незалежний аудит.

Науково обґрунтована організація й методика проведення аудиту сприяє достовірному відображенню вартості основних засобів у бухгалтерському обліку, об’єктивній їх оцінці та правильному нарахуванню амортизації, що впливає на собівартість продукції та фінансовий результат. Лише належним чином спланований та організаційно впорядкований аудит

основних засобів здатний забезпечити достовірність даних за відповідним об’єктом обліку. Саме цим пояснюється актуальність курсової роботи на тему «Аудит основних засобів».

Метою дослідження є виявлення наявних проблем обліку основних засобів на підприємстві, визначення шляхів їх розв’язання, а також обґрунтування методології та послідовності проведення аудиту для підтвердження достовірності інформації про основні засоби, відображеної у фінансовій звітності.

Відповідно до мети основними завданнями дослідження є:

- висвітлення економічної сутності, правил визнання та особливостей класифікації основних засобів;
- розкриття методики та методології аудиту основних засобів.

Об’єктом дослідження виступає сукупність теоретичних і практичних матеріалів щодо методики та методології обліку й аудиту основних засобів.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ Й АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

1.1. Етапи загального трактування понять і категорій основних засобів і завдання їх обліку та аудиту

Основні засоби є матеріальними необоротними активами та займають одну з ключових позицій у структурі активів підприємства. Через їх значну питому вагу важливе місце в системі обліку та контролю посідає раціональна організація їх дослідження.

Перш ніж переходити до розгляду особливостей організації й методології аудиту, необхідно уточнити сутність базових понять і категорій: визнання, класифікації та первісної оцінки основних засобів. Коректне визнання, правильне групування та достовірна оцінка забезпечують точність даних обліку й, відповідно, якість аудиту. Кожний етап має свої особливості.

Етап визнання вважають завершеним тоді, коли встановлено:

- кількість об’єктів, відображених в обліку та відповідно включених до предмета аудиту;
- належність кожного з них до основних засобів.

На етапі класифікації визначають, до якої класифікаційної групи належить кожний об’єкт (за видом, функціональним призначенням, місцем використання, належністю тощо).

Під час оцінки формується первісна вартість об’єкта, тобто та сума, за якою його буде відображено в обліку.[1]

Як зазначалося, процес визнання є першочерговим і має принципове значення, оскільки саме він визначає критерії включення статті «Основні засоби» до фінансової звітності. Об’єкт, що формально відповідає визначенню активу, може не задовольняти вимогам визнання (наприклад, людські ресурси). Критерії визнання сформовано з урахуванням потреб облікової практики.

Як елемент фінансової звітності основні засоби поділяють на певні категорії, що дозволяють виокремити їх серед інших об’єктів. В економічній теорії разом із поділом активів на основні та оборотні розрізняють засоби праці, предмети праці та працю.

В економічній літературі під основними засобами розуміють засоби праці, які використовуються протягом тривалого часу, зберігають свою фізичну форму та переносять свою вартість на продукцію поступово, у процесі зношення.

Загальноекономічний зміст цього поняття лежить в основі правил, застосовуваних як у бухгалтерському, так і в податковому обліку. Віднесення активів до основних засобів здійснюється за спеціальними критеріями.

В Україні критерії визнання регламентовано національними стандартами бухгалтерського обліку та Податковим кодексом. Методологічні засади формування інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції визначено НП(С)БО 7 «Основні засоби», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. [13]

НП(С)БО 7 трактує основні засоби як матеріальні активи, які використовуються у виробництві, постачанні продукції чи послуг, виконанні робіт, передаються в оренду або застосовуються для адміністративних чи соціально-культурних потреб з очікуваним строком корисного використання понад один рік або операційний цикл, якщо він довший. [13]

Отже, об’єкт основних засобів має відповідати таким критеріям: бути активом, мати матеріальну форму, призначатися для конкретних цілей, мати строк корисного використання більше одного року або операційного циклу.

Виходячи з цього, не всі основні засоби є активами, а витрати на об’єкти, що не здатні приносити економічні вигоди, визнають витратами відповідного періоду.

Податковий кодекс України (№ 2755-VI від 02.12.2010 р.) визначає основні засоби як матеріальні активи, які використовують у господарській

діяльності та вартість яких перевищує 20 000 грн, а строк корисного використання перевищує один рік або операційний цикл. [16]

І НП(С)БО 7, і Податковий кодекс передбачають критерій тривалості використання. Водночас Податковий кодекс подає більш конкретизовані вимоги, що сприяє точності формування облікових даних.

Окрему увагу приділяють критерію оборотності активів. У формі № 1 «Баланс» основні засоби та інші необоротні активи подано в розділі «Необоротні активи». Вважається, що терміни «необоротні активи» та назва відповідного розділу не повністю відображають економічну сутність явища, оскільки такі активи також перебувають в обороті, лише протягом більш тривалого часу.

Таким чином, процедура визнання основних засобів є складною, проте внесення змін до Податкового кодексу частково спростило її.

Наступним етапом є класифікація основних засобів. За функціональним призначенням їх поділяють на виробничі та невиробничі. Перші беруть участь у виробничому процесі, зношуються і поступово переносять свою вартість на продукцію. Другі використовують у невиробничій сфері та не беруть безпосередньої участі у виготовленні продукції.

«Невиробничі основні засоби» у Податковому кодексі визначено як необоротні матеріальні активи, що не застосовуються в господарській діяльності. [16]

Класифікація основних фондів відбувається відповідно до Державного класифікатора України «Класифікація основних фондів ДК 013-97», який застосовують для обліку, статистики, оцінки, розрахунків економічних показників та інших управлінських завдань. Він побудований за ієрархічним принципом із присвоєнням шестирозрядних кодів групам об’єктів (наприклад, 110000 – будинки, 130000 – передавальні споруди, 210100 – легкові автомобілі, 310000 – машини та обладнання).

Для цілей бухгалтерського обліку НП(С)БО 7 виокремлює такі групи: земельні ділянки, капітальні витрати на поліпшення земель, будівлі, споруди

й передавальні пристрої, машини й обладнання, транспортні засоби, інструменти й інвентар, тварини, багаторічні насадження, інші основні засоби. Окремо виділено інші необоротні матеріальні активи.

Відповідно до Податкового кодексу класифікація груп аналогічна тій, що подана в НП(С)БО 7. [13]

Метою аудиту основних засобів є перевірка достовірності даних про їх вартість, відображену у фінансовій звітності, та надання результатів перевірки користувачам.

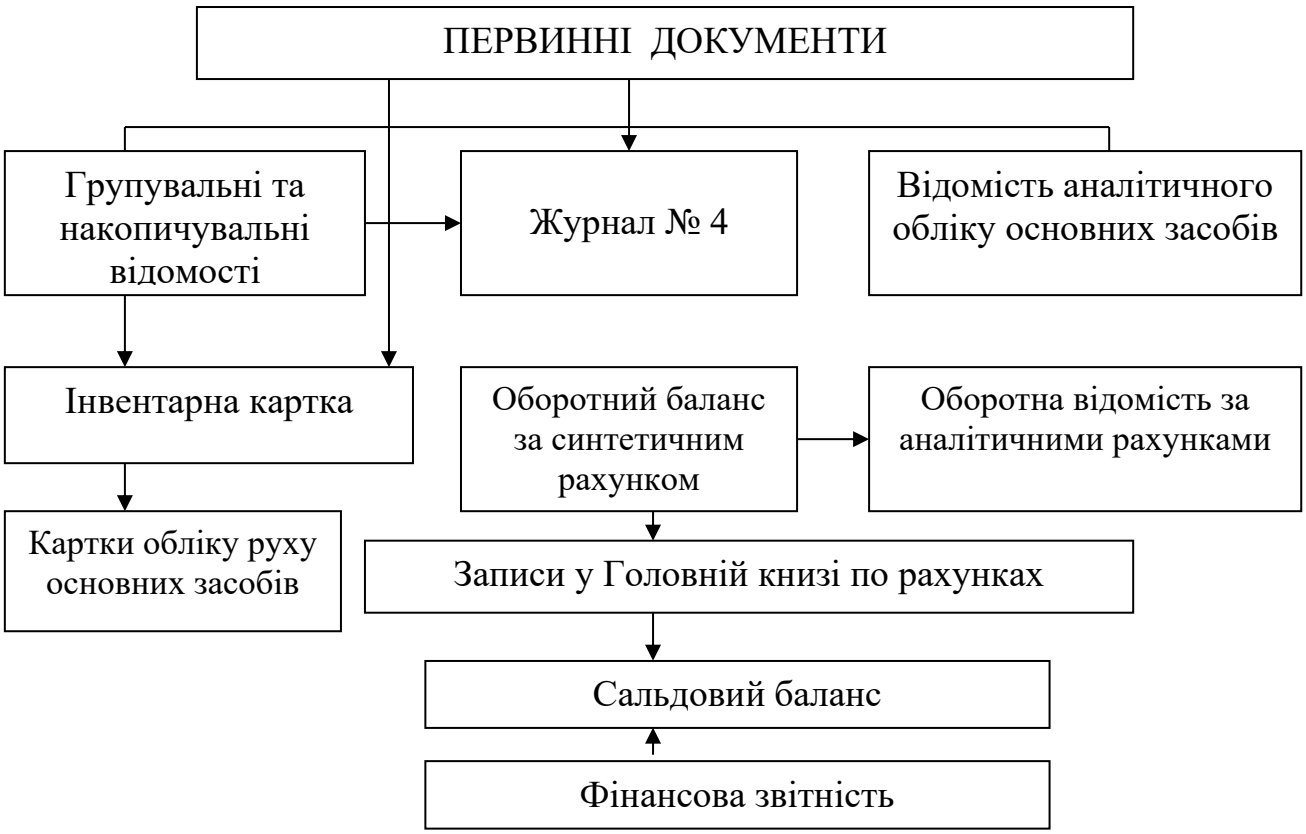

Рис. 1.1. Джерела інформації при аудиті основних засобів

Аудит основних засобів є складовою загального аудиту підприємства. З огляду на важливість цього об’єкта обліку аудит і бухгалтерський облік основних засобів повинні забезпечувати:

- контроль за збереженням та ефективним використанням основних засобів;
- належне документальне оформлення операцій, пов’язаних із їх рухом;

- своєчасне відображення інформації про оцінку, переоцінку, надходження, переміщення та вибуття основних засобів;
- раціональну організацію синтетичного й аналітичного обліку;
- правильне нарахування амортизації та визначення зносу;
- виявлення зайвих і морально застарілих об’єктів у процесі контролю;
- формування достовірних даних для складання звітності та проведення інвентаризації.

Джерела інформації при аудиті основних засобів наведені схематично на рисунку 1.1.

Схему проведення аудиту основних засобів за етапами зображено у додатку 1.

1.2. Огляд нормативно-правової бази за темою дослідження

Організація обліку та аудиту основних засобів в Україні регламентується низкою нормативних актів, серед яких: Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. [16], Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-XII [4], Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» № 996 від 16.07.1999 р. [5], Інструкція щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.11.1999 р. № 291 [6], Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом МФУ від 27.04.2000 р. № 92 [13], Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджене наказом МФУ від 07.11.2003 р. № 716 [14], а також Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом МФУ від 30.09.2004 р. № 561 [11].

Податковий кодекс України подає тлумачення ключових термінів, що стосуються основних засобів у контексті їх оподаткування. У ньому наведено класифікацію груп основних засобів і інших необоротних активів, визначено перелік об’єктів, що підлягають або не підлягають амортизації, а також встановлено методи нарахування амортизації та підходи до визначення вартості об’єктів, що амортизуються. [16]

Головним документом, який регулює порядок ведення обліку основних засобів, є НП(С)БО 7 «Основні засоби». Цей стандарт визначає методологічні принципи формування інформації про такі активи у фінансовій звітності [13].

Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом МФУ від 30.09.2003 р. № 561, містять положення щодо класифікації основних засобів, правил їх надходження та вибуття, порядку проведення ремонтів і поліпшень, а також описують процедури переоцінки і визначення зменшення корисності [11].

Питання організації інвентаризації та порядок відображення її результатів в обліку врегульовано Положенням про інвентаризацію активів і зобов’язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879.

У НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» визначено підходи до переведення об’єктів основних засобів у категорію активів, призначених для продажу [14].

Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258 визначає загальні засади аудиторської діяльності, у тому числі щодо аудиту основних засобів. [4]

Питання аудиту основних засобів висвітлюються також у фахових виданнях. Зокрема, у журналі «Бухгалтерський облік і аудит» № 7 за 2007 рік автори А. Гуменюк та Б. Кругляк детально розглядають методику та техніку проведення аудиту основних засобів [5].

РОЗДІЛ 2
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

2.1. Мета, завдання та послідовність процедур аудиторської перевірки основних засобів

Ключовим елементом аудиторського процесу є методика перевірки основних засобів. Для забезпечення її ефективності необхідно чітко визначити мету та коло завдань аудиту.

Метою аудиторської перевірки основних засобів є формування незалежної та неупередженої думки аудитора щодо правильності оцінки цих активів, законності та повноти відображення операцій у бухгалтерському обліку, достовірності показників фінансової звітності, а також відповідності систем внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту встановленій політиці і стратегічним цілям підприємства.

Для досягнення цієї мети визначено такі основні завдання аудиту основних засобів:

- оцінити достовірність, об’єктивність і законність інформації про основні засоби;
- дослідити ефективність контрольних функцій систем внутрішнього аудиту та внутрішнього контролю щодо операцій з основними засобами;
- перевірити документальне та аналітичне забезпечення операцій з надходження і вибуття основних засобів та визначити виявлені відхилення;
- оцінити результати переоцінки, відновлення і відтворення основних засобів;
- перевірити правильність нарахування амортизації та відображення зносу;
- підтвердити достовірність показників фінансової звітності, що стосуються основних засобів. [1]

Під час аудиту основних засобів необхідно опрацювати низку важливих аспектів, які можна згрупувати таким чином:

- встановлення належності основних засобів підприємству;
- перевірка відповідності оцінки та класифікації основних засобів вимогам НП(С)БО 7 «Основні засоби»;
- аналіз правильності нарахування та відображення зносу відповідно до облікової політики підприємства;
- підтвердження достовірності залишків основних засобів у звітності;
- оцінка організації синтетичного й аналітичного обліку основних засобів як за бухгалтерією підприємства, так і за матеріально відповідальними особами для власних (рахунок 10) та орендованих об’єктів (позабалансовий рахунок 01 і операції фінансової оренди);
- перевірка правильності щомісячного нарахування амортизації (кредит рахунка 13) щодо власних активів і основних засобів у фінансовій оренді, які впливають на собівартість продукції, робіт або послуг (дебет рахунків 23, 91, 92, 93 тощо) та на фінансовий результат;
- контроль дотримання норм податкового законодавства при придбанні, вибутті та оренді основних засобів, а також під час нарахування амортизації;
- оцінка порядку обліку витрат на ремонт і поліпшення основних засобів при господарському або підрядному способі виконання робіт відповідно до облікової політики підприємства;
- аналіз ефективності використання основних засобів за часом і потужністю з урахуванням особливостей виробничої діяльності (якщо це передбачено договором з аудитором);
- перевірка правильності та обґрунтованості проведеної переоцінки основних засобів [10, с. 313].

На основі визначених цілей, завдань та проведених досліджень формується методика аудиту основних засобів (рис. 2.1).

Рис.2.1. Схема методики зовнішнього аудиту основних засобів

Зазначені питання підлягають аналізу аудитором, а результати їх оцінки подаються в аналітичній частині аудиторського звіту, де формулюються рекомендації щодо усунення виявлених порушень і відхилень від установлених правил обліку. У звіті чітко відображається зміст виявлених недоліків відповідно до аудиторських процедур, передбачених Програмою аудиту основних засобів.

2.2. Організація попереднього та основного етапу аудиту основних засобів

На підготовчому етапі аудитор повинен ознайомитися зі специфікою діяльності підприємства, ретельно вивчити нормативно-правові акти, що регулюють бухгалтерський облік, аудит і сферу функціонування підприємства. Окремої уваги потребує наказ про облікову політику, зокрема його положення щодо організації обліку основних засобів. Також проводиться оцінка ефективності систем внутрішнього контролю та

внутрішнього аудиту стосовно обліку основних засобів. У документі про облікову політику аналізуються питання визначення строків корисного використання об’єктів, установлення ліквідаційної вартості, вибору методів амортизації та порядку здійснення переоцінки.

У процесі аудиту основних засобів виникає потреба в детальному плануванні, поділі перевірки на окремі етапи та досягненні визначених завдань на кожному з них.

Попередні узагальнюючі дані аудитор отримує шляхом проведення тестування системи внутрішнього контролю в частині обліку основних засобів. Після цього здійснюється інвентаризація та вибіркова перевірка записів у відповідних описах, що дозволяє зменшити аудиторський ризик і переконатися в достовірності раніше проведеної інвентаризації.

Паралельно аналізуються матеріали попередніх інвентаризацій, зокрема встановлюється наявність чинних договорів з матеріально відповідальними особами, перевіряється закріплення основних засобів за конкретними особами, виявляються невикористовувані об’єкти, які підлягають реалізації або списанню. Якщо вибіркова інвентаризація виявляє необліковані основні засоби, необхідно визначити право власності на них. Якщо підприємство є їхнім власником, але об’єкт не задокументовано, його слід оцінити за справедливою вартістю, визначити ступінь зносу з урахуванням технічного стану та строку експлуатації та оформити відповідний акт.

Виявлені відхилення та рекомендації щодо їх усунення аудитор може повідомити керівництву усно або у формі офіційного листа.

Крім того, аудитор перевіряє правильність ведення інвентарних карток, достовірність даних про наявність та рух основних засобів, відповідність синтетичного та аналітичного обліку. Особливий акцент робиться на обліку орендованих та безоплатно отриманих об’єктів.

Підписуючи договір на проведення аудиту, аудитор визначає порядок роботи і формує програму аудиту основних засобів. У ній зазначаються:

найменування аудиторської фірми, назва підприємства-клієнта, строки проведення аудиту, запланована тривалість робіт. Програма має структурований характер і передбачає поділ перевірки на окремі етапи, у межах яких визначаються:

- цілі та завдання кожного етапу;
- аудиторські процедури, прийоми та методи;
- відповідальні виконавці від аудиторської фірми;
- строки виконання робіт;
- тривалість перевірки окремих операцій, руху основних засобів та виявлених специфічних характеристик [10, с. 329].

Під час розроблення договору та програми аудитор керується Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-XII [4], згідно з яким розмір винагороди за аудиторські послуги повинен відповідати часу, знанням, професійним навичкам та рівню відповідальності аудитора. Це дає змогу контролювати витрати часу на проведення перевірки та забезпечити його раціональне використання.

Приклад програми аудиту основних засобів на підприємстві наведено у додатку 3.

На початку перевірки аудитор повинен:

- ознайомитися з обліковою політикою підприємства у частині обліку основних засобів у звітному періоді та її змінами порівняно з попереднім періодом;
- з’ясувати дату проведення останньої інвентаризації та її результати;
- перевірити наявність наказів про створення постійно діючої комісії зі списання основних засобів та про призначення матеріально відповідальних осіб, а також переконатися в наявності з ними договорів про індивідуальну матеріальну відповідальність;
- упевнитися в належному веденні первинного обліку за місцями експлуатації основних засобів;

- встановити, чи забезпечена бухгалтерія підприємства чинними нормативними документами та формами первинної документації з обліку руху основних засобів [10, с. 330].

Основний, або безпосередній, етап аудиту основних засобів включає дві ключові частини: фактичну перевірку та документальне дослідження.

Аудит основних засобів починають із фактичної перевірки. Особлива увага приділяється матеріалам попередньої інвентаризації, документам щодо проведення консервації чи монтажу основних засобів, актам інвентаризації орендованих та розукомплектованих об’єктів. Якщо отримана інформація є неповною або суперечливою, проводиться вибіркова інвентаризація під контролем аудитора [10, с. 341].

Виявлення невідповідностей у документальному оформленні наявності та руху основних засобів здійснюється шляхом порівняння даних, відображених в інвентарних картках, з інформацією, наведеною в описах інвентарних карток. У разі встановлення розбіжностей потрібно визначити їх причини та встановити осіб, відповідальних за їх виникнення [9, с. 54].

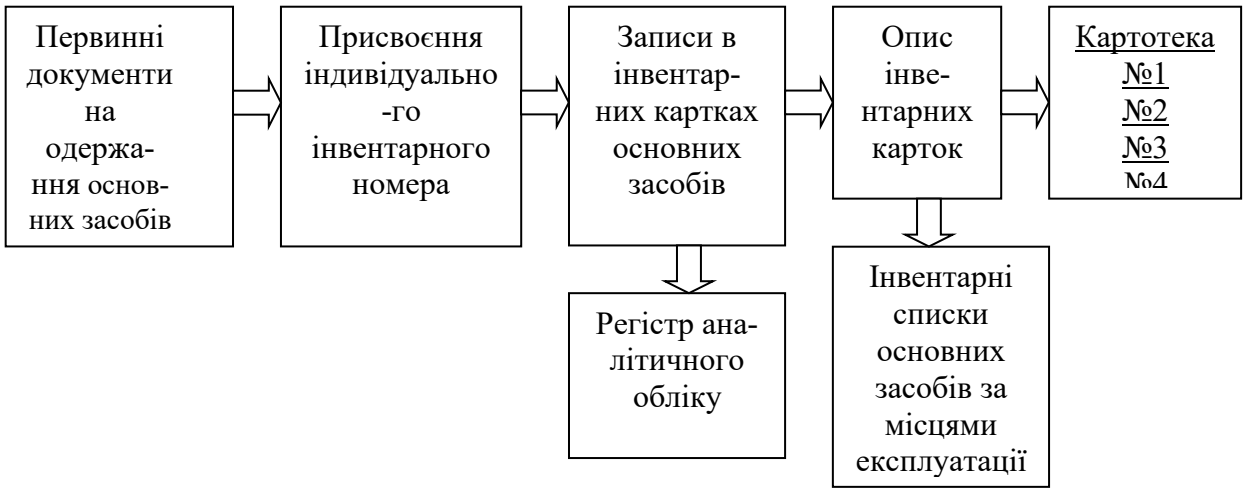

Рис.2.2. Схема встановлення одиниці обліку основних засобів

На початковій стадії безпосередньої перевірки аудитор має переконатися в правильності віднесення об’єктів до відповідних груп основних засобів та відповідності їх визнання критеріям, визначеним законодавством. При цьому перевіряються основні характеристики об’єктів:

строк експлуатації, наявність інвентарних номерів, заповнення інвентарних карток та відповідність зазначених у них даних технічним паспортам, інструкціям з експлуатації, гарантійним документам тощо. Фактично на цьому етапі підтверджується правильність визначення одиниці обліку - інвентарного об’єкта (рис. 2.2).

Точне визначення одиниці обліку основних засобів дозволяє правильно розрахувати норму амортизації та організувати їх облік. Аудитор також перевіряє, чи не були присвоєні інвентарні номери вже раніше облікованим основним засобам, які надійшли повторно, чи здійснювалися записи в інвентарних описах та картках, чи створена картотека основних засобів на підприємстві, а також чи правильно визначено їх первісну вартість залежно від способу надходження. Важливо з’ясувати, у яких випадках відбувалися зміни вартості, чи збільшено первісну вартість об’єктів, які зазнали якісних змін внаслідок капітальних вкладень або поліпшувальних робіт, чи правильно диференційовано витрати на підтримання та збільшення економічних вигід, чи це відображено в обліковій політиці та чи коректно ці операції зафіксовані в обліку, зокрема, чи віднесено до витрат звітного періоду витрати на поточні ремонти та технічне обслуговування.

Також перевіряється факт придбання основних засобів підприємством. На цьому етапі аудиту оцінюють правильність обліку операцій, пов’язаних із надходженням, введенням в експлуатацію та постановкою на облік об’єктів основних засобів. Особлива увага приділяється правильності формування первісної вартості, нарахування ПДВ та документального оформлення операцій.

Щодо аудиту витрат на ремонт та поліпшення, аудитору необхідно визначити, які з витрат спрямовані на збільшення майбутніх економічних вигід об’єкта, а які - на його підтримання. На основі цих даних оформлюється робочий документ із зазначенням виявлених порушень та рекомендацій.

При аудиті капітального ремонту перевіряють первинні документи, що його підтверджують, а також річні плани проведення ремонтних робіт на підприємстві.

Особливу увагу слід приділити операціям з переоцінки основних засобів. Аудитор перевіряє, чи здійснена переоцінка законно, чи залишкова вартість суттєво відрізняється від справедливої, та чи правильно визначено суму зносу. Для контролю дотримання вимог переоцінки рекомендується користуватися даними, наведеними у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Перевірка правильності переоцінки основних засобів [5, с. 53]

Напрям	Аудиторські процедури
1. Контроль повноти проведення операцій з переоцінки основних засобів	• Установлення міри необхідності переоцінки основних засобів (за рішенням уряду, керівництва підприємства) • Перевірка періодичності проведення переоцінки основних засобів • Установлення суб'єкта, що проводив переоцінку основних засобів Установлення належності об'єктів основних засобів даному підприємству незалежно від технічного стану (ступеня зносу) • Перевірка проведення переоцінки основних засобів, що перебувають у запасі, консервації, зданих в оренду або в безповоротне використання (із урахування того, що такі основні засоби обліковують на балансі підприємства) • Перевірка не включення у відомість переоцінки об'єктів основних засобів, що не належать до переоцінки • Установлення видів переоцінки • Установлення кількості методів, використаних для досягнення достовірної оцінки кожного об'єкта основних засобів • Перевірка проведення переоцінки незавершеного будівництва і невстановленого обладнання для приведення їх балансової вартості у відповідність із поточним рівнем цін
2. Правильність документального відображення результатів переоцінки	• Перевірка наявності та правильності заповнення інвентаризаційних описів, інвентарних карток обліку основних засобів, технічних паспортів та іншої технічної документації • Перевірка наявності та правильності заповнення первинного документа щодо проведення переоцінки основних засобів (відомість переоцінки основних засобів) • Перевірка наявності акта за результатами переоцінки
3. Правильність відображення операцій з переоцінки на рахунках бухгалтерського обліку	• Перевірка правильності відображення результатів переоцінки на рахунках бухгалтерського обліку

При перевірці основних засобів окремо оцінюють правильність розрахунку амортизаційних відрахувань, цільове використання об’єктів, застосований метод амортизації та його закріплення наказом про облікову політику, а також ефективність цього методу. Крім того, аналізують відомості про розрахунки амортизації та записи в Головній книзі. Методика аудиту за цією процедурою розглядається у пункті 2.4.

Необхідно також звернути увагу на визначення сум зменшення корисності основних засобів та їх ліквідацію, перевірити, чи перевищувала залишкова вартість відшкодовану, чи діє на підприємстві комісія для фіксування факту непридатності об’єктів і оформлення документів на їх ліквідацію або реалізацію, а також визначити фінансовий результат від вибуття основних засобів. [9, с. 53].

На цьому етапі перевіряють законність вибуття основних засобів, ознайомлюються з відповідними рішеннями керівництва щодо таких операцій (наприклад, протоколи загальних зборів), перевіряють акти приймання-передачі та ліквідації, досліджують підтвердження цих документів уповноваженими особами, а також факт внесення відповідних записів бухгалтерією в інвентарні картки. Необхідно перевірити відповідність первинних документів синтетичним регістрами на основі Головної книги, фінансової звітності та журналів-ордерів.

Під час аудиту вибуття основних засобів з’ясовують, чи створена на підприємстві постійно діюча комісія з контролю за списанням засобів праці. У разі ліквідації основних засобів через аварії чи надзвичайні події аудитор ознайомлюється з відповідними актами та довідками, наприклад, з метеорологічних служб, щоб встановити причини події.

Важливо перевірити правильність розрахунку збитків від ліквідації основних засобів, включно з витратами на ліквідацію та недоамортизованою вартістю списаних об’єктів. Також аудитор перевіряє факти безоплатної передачі об’єктів, правильність відображення в обліку витрат на транспортування, монтаж та пусконалагоджувальні роботи.

Якщо операції з основними засобами, такі як переміщення, оприбуткування або вибуття, не відображені або відображені некоректно, необхідно встановити винних осіб, причини порушень та вжити відповідні заходи. Послідовність аудиту надходження, переміщення та вибуття основних засобів наведена у додатку 4.

Після комплексної перевірки руху та наявності основних засобів оцінюють, чи повною мірою розкрито інформацію про них у Примітках до річної фінансової звітності, де детально відображаються окремі статті, елементи та результати діяльності підприємства.

Важливим аспектом є дослідження ефективності експлуатації засобів праці та ступеня забезпеченості ними підприємства. Це можна визначити за допомогою фінансово-економічного аналізу, коефіцієнтів зносу, оновлення, придатності, фондовіддачі та фондоозброєності.

Не менш значущим є виявлення можливих порушень: чи не замінювали нові основні засоби на списані, чи не оприбутковували розукомплектовані об’єкти, чи мали місце факти знищення через надзвичайні події, розкрадання або нестачу основних засобів, що не закріплені за матеріально відповідальними особами, чи відбувалося переміщення без відповідних актів, чи було безгосподарне ставлення до майна, зокрема списання основних засобів раніше встановленого строку служби. Усі виявлені факти безгосподарного ставлення фіксуються у робочих документах із зазначенням конкретних випадків, причинно-наслідкових зв’язків та результатів перевірки.

Особливу увагу слід приділити аудиту капітальних інвестицій у основні засоби, що є важливим елементом стратегічного управління підприємством. Аудитор вивчає джерела фінансування реальних інвестицій, узагальнює облікові дані щодо сум та структури витрат, пов’язаних із придбанням, виготовленням, будівництвом або модернізацією основних засобів, а також із збільшенням їх майбутніх економічних вигід. Особливо

перевіряється правильність організації обліку та методологія ведення бухгалтерії капітальних вкладень відповідно до чинного законодавства.

У процесі аудиту капітальних інвестицій доцільно застосовувати операційний фінансовий аналіз. Перевіряється організація аналітичного обліку, детальність відображення всіх форм реальних вкладень на рахунках обліку та субрахунках рахунку 15 «Капітальні інвестиції». Аудитор з'ясовує номенклатуру витрат за кошторисом, порядок їх відображення на аналітичних рахунках у розрізі об'єктів. Виявлені недоліки оформлюються в акті перевірки та контролю капітальних інвестицій.

2.3. Аудит зносу (амортизації) основних засобів та заключний етап аудиту

Одним із ключових об'єктів аудиту на етапі документальної перевірки основних засобів є їх знос (амортизація). Облік амортизаційних відрахувань зазнав значних змін, що вплинуло на процес проведення аудиту, його особливості та підведення підсумків.

Науково обґрунтована організація та методика аудиту дозволяють об'єктивно оцінювати правильність нарахування амортизації, розрахунок собівартості продукції (робіт, послуг), визначення фінансових результатів та податкових зобов'язань.

Специфіка аудиту амортизації необоротних активів передбачає особливі підходи, а практика свідчить про потребу вдосконалення послідовності перевірки цих процесів. Аудит амортизації передбачає ретельне планування, поділ перевірки на етапи та досягнення конкретних цілей на кожному з них.

Мета аудиту полягає у перевірці достовірності даних щодо нарахування амортизації необоротних активів та правильності їх відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

При підписанні договору на проведення аудиту та надання аудиторських послуг аудитор формує програму перевірки амортизації, що

містить такі дані: найменування аудиторської фірми, назву підприємства, строки проведення аудиту, обсяг робочих годин, а також розподіл перевірки на стадії та етапи, взаємопов'язані між собою. У програмі зазначаються:

- цілі та завдання на кожному етапі;
- аудиторські методи та прийоми;
- відповідальні особи за виконання окремих етапів;
- розрахована кількість годин на перевірку конкретних операцій з нарахування та обліку амортизації.

При складанні договору та програми аудитор керується Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні» від 21.12.2017 № 2258-XII. Приклад програми аудиту амортизації наведено у додатку 5. [4]

Для перевірки достовірності нарахування амортизаційних відрахувань аудит рекомендується проводити у певній послідовності, наведеної на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Схема послідовності проведення аудиту нарахування й обліку амортизаційних відрахувань[9, с.53].

Об'єктами перевірки при аудиті амортизації є: первісна та ліквідаційна вартість основних засобів, термін їх корисного використання, амортизована вартість та обраний метод амортизації.

Загальна схема організації аудиту операцій з обліку амортизації необоротних активів наведена у додатку 6. Перевірка розпочинається з аналізу Наказу про облікову політику підприємства та відповідних наказів

щодо встановлення строку корисного використання та ліквідаційної вартості основних засобів.

На підставі інвентарних карток визначається первісна вартість об’єктів та їх вартісний норматив (наприклад, 20 000 грн.). Для нових об’єктів достовірність оцінки перевіряють за даними аналітичного обліку на рахунку 15 «Капітальні інвестиції».

Важливим етапом є контроль правильності віднесення основних засобів до відповідних груп, оскільки саме група визначає мінімально допустимий строк корисного використання, який використовується при нарахуванні амортизації. При цьому аудитор враховує функціональне призначення, технічні характеристики та класифікацію об’єкта.

Перевірка номенклатури основних засобів передбачає встановлення, чи не включено до переліку об’єктів амортизації такі активи, як земельні ділянки, природні ресурси або капітальні інвестиції. Для податкового обліку необхідно перевірити, чи не нараховується амортизація на невиробничі активи або активи, отримані безоплатно.

Наступним кроком є перевірка правильності визначення строків корисного використання - вони мають відповідати реальним умовам експлуатації. При цьому враховуються вимоги п. 24 П(С)БО 7. [13]Якщо визначають амортизацію для податкового обліку, слід перевірити дотримання мінімальних строків корисного використання, встановлених п. 138.3.3 ПКУ. [16]

Далі перевіряють правильність розрахунку вартості, що амортизується, зокрема коректність встановлення ліквідаційної вартості. Важливо з’ясувати, чи підприємство не відносить визначення ліквідаційної вартості лише до питань облікової політики. Якщо ліквідаційна вартість визначена наказом про облікову політику, то при її зміні бухгалтер повинен перерахувати амортизацію за попередні періоди. Також перевіряють, де відображено ліквідаційну вартість для кожного об’єкта. Після підтвердження

достовірності первісної та ліквідаційної вартості проводять арифметичну перевірку вартості, що амортизується.

Наступним етапом є перевірка правильності складання Розрахунку нарахування амортизації основних засобів та інших необоротних активів за прямолінійним методом. Аудитор перевіряє, чи включено всі об'єкти, правильно визначено суму, що амортизується, термін корисного використання, а також коректність розрахунку річних та місячних сум амортизаційних відрахувань і відповідність об'єктів обліку та кореспондуючих рахунків.

Перевіряють також Відомості нарахування амортизації активів, що надійшли або вибули. Тут важливо встановити відповідність даних первинних документів про рух активів, вартості об'єктів та сум амортизаційних відрахувань. Слід контролювати правильність переносу сум амортизації з Відомості попереднього місяця, правильність коригувань за прибулими та вибулими об'єктами, а також достовірність розрахованих сум амортизаційних відрахувань у звітному місяці шляхом арифметичної перевірки.

Додатково перевіряють коректність відображення даних із Відомостей у синтетичних регістрах по рахунку 13 «Знос (амортизація) основних засобів» та правильність операцій на списання основних засобів. Для цього аналізують акти списання основних засобів і транспортних засобів, акти приймання-передачі, записи в інвентарних картках по вибулих об'єктах.

При перевірці операцій визначають наявність записів на рахунку 09 «Амортизаційні відрахування» і порівнюють річну суму відрахувань із даними дебету рахунку. Важливо також перевірити правильність використання амортизаційних відрахувань у розрізі видів капітальних інвестицій, використовуючи аналітичні дані рахунків 15 «Капітальні інвестиції» та 205 «Будівельні матеріали».

Після підтвердження достовірності записів у регістрах на рахунках 13 та 09 аудитори переходять до перевірки відповідності показників фінансової

звітності, зокрема даних форм №1 «Баланс» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Після виконання аудитором процедур, передбачених програмою аудиту основних засобів, необхідно узагальнити отримані результати та за потреби провести додаткові загальні перевірки. Протягом усього періоду аудиторської перевірки формуються робочі документи, які складають основу для підготовки аудиторського звіту або висновку.

В процесі аудиту аудитор складає документи щодо перевірки системи внутрішнього контролю та дотримання принципів бухгалтерського обліку основних засобів. Основним методом контролю стану фізичних активів є інвентаризація. Після її проведення аудитор готує звіт, де відображає результати перевірки та, за необхідності, вносить корективи у показник «Основні засоби» у фінансовій звітності.

Результати аналізу правильності формування статті «Основні засоби» відображаються у табличній формі довільної структури.

Завдяки такій методиці можна перевірити законність обліку операцій з руху основних засобів, проконтролювати їх наявність і збереження, а також підтвердити достовірність статті бухгалтерського обліку «Основні засоби». На основі розробленої методики запропонована схема перевірки формування залишкової вартості основних засобів, наведена у додатку 7.

Найбільшу кількість робочих документів формують на етапі оцінки фінансової звітності, безпосередньо під час перевірки статті «Основні засоби» та показників, пов’язаних з ними. Для цього застосовуються тести, письмові запити, а також документи, надані клієнтом або складені аудиторами. Робочий документ аудитора з перевірки основних засобів підприємства наведено у додатку 8.

Після завершення всіх етапів аудиторської перевірки основних засобів та узагальнення результатів у робочих документах, аудитор готує аудиторський звіт, у якому дає об’єктивну оцінку показникам обліку основних засобів.

РОЗДІЛ 3
ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКРНАЛЕННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

3.1. Продлеми в організації аудиту основних засобів

Аудит основних засобів посідає важливе місце в системі фінансового контролю, оскільки саме ця категорія активів формує значну частку ресурсного потенціалу підприємства. Проте, практика аудиторських перевірок свідчить про наявність низки проблем, які ускладнюють отримання об’єктивних результатів та знижують ефективність аудиту. Розглянемо ключові труднощі та можливі напрями їх подолання.

Однією з основних проблем є недостатній рівень документального забезпечення операцій з основними засобами. Деякі підприємства не формують повний пакет документів при введенні об’єкта в експлуатацію, передачі між структурними підрозділами або при списанні. Це створює ризики викривлення первісної вартості, невірного визначення залишкової вартості та необґрунтованого нарахування амортизації. Також ускладнюється простежуваність руху активу на всіх етапах його життєвого циклу.

Другою проблемою є невикористання сучасних інформаційних технологій у бухгалтерському обліку та аудиторській діяльності**.** Частина підприємств веде облік у застарілих програмних системах або поєднує автоматизовані й ручні форми обліку, що призводить до помилок, дублювання інформації та втрати часу. Аудиторам у таких умовах складно сформувати аналітичні вибірки, провести порівняльний аналіз, зіставити показники різних періодів. [2]

Окрему увагу слід приділити питанням амортизації**,** оскільки саме вона є однією з найпоширеніших сфер порушень. Вибір методу амортизації повинен ґрунтуватися на економічній доцільності та строку корисного використання активу, проте досить часто він залишається формальним. Нерідко підприємства застосовують один і той самий метод для всіх груп

основних засобів, не враховуючи реальні умови експлуатації, що спотворює фінансові результати та оцінку ефективності використання основних засобів.

Серед інших проблем можна виділити невчасне або формальне проведення інвентаризації; складність оцінки зносу та реальної вартості активів; недостатній професійний рівень окремих аудиторів; відсутність внутрішніх стандартів аудиту на підприємстві; низький рівень аналітичної роботи під час перевірки; проблеми визначення справедливої вартості при переоцінці.

Також однією з проблем є низький рівень цифровізації аудиту.

Попри розвиток технологій, багато аудиторських фірм продовжують використовувати паперові форми та ручний аналіз даних. Відсутність сучасних програмних систем та автоматизованих інструментів призводить до затягування строків перевірки; збільшення витрат; ризику пропуску помилок; складності в систематизації доказів.

Запровадження цифрових рішень (електронних реєстрів, онлайн-інвентаризацій, аналізу ризиків на основі даних) залишається актуальною проблемою.

Отже, організація аудиту основних засобів в Україні стикається з низкою системних проблем – нормативних, інформаційних, організаційних та технологічних. Їх подолання потребує комплексного підходу, де поєднуються професійна компетентність аудиторів, сучасні цифрові інструменти, чітке документальне оформлення та аналітичне бачення ролі основних засобів у майбутньому розвитку підприємства. Лише за таких умов аудит може виконувати не просто контрольну, а й стратегічну функцію, спрямовану на підвищення ефективності управління активами та покращення фінансового стану суб’єкта господарювання.

3.2. Шляхи вдосконалення аудиту основних засобів

Щоб підвищити якість аудиту основних засобів, доцільно застосовувати такі шляхи вдосконалення. По-перше, посилити внутрішній

контроль та розробити стандартизовані процедури аудиту**,** що включатимуть алгоритм перевірки кожного етапу життєвого циклу активу: придбання, експлуатації, модернізації, інвентаризації та списання. По-друге, активніше впроваджувати автоматизовані системи обліку**,** що дозволить забезпечити точність даних та їх оперативну обробку. [2]

Важливим кроком також є підвищення кваліфікації аудиторів**,** зокрема проведення тренінгів щодо методів оцінки справедливої вартості, сучасних підходів до амортизації та аналізу ефективності використання основних засобів. Розвиток професійної компетентності суттєво підвищує якість аудиторського висновку та зменшує ризики помилок.

Не менш значущим заходом є удосконалення процедури інвентаризації. Рекомендується застосовувати не тільки суцільний метод, а й вибіркові перевірки з використанням ризик-орієнтованого підходу. Сканування штрих-кодів, RFID-мітки та цифрові інвентаризаційні листи значно спрощують роботу та зменшують суб’єктивні фактори.

Аудит основних засобів є одним із найважливіших напрямів перевірки фінансово-господарської діяльності підприємства, оскільки саме ця категорія активів характеризує виробничий потенціал та визначає економічну стійкість суб’єкта господарювання. Ефективність аудиту залежить не лише від професіоналізму аудитора, а й від якості методичного забезпечення, рівня автоматизації та відповідності процедури чинним стандартам. Сучасні умови ведення бізнесу потребують удосконалення традиційних підходів до аудиту основних засобів, оскільки стандартні форми перевірок часто не враховують технологічні зміни, особливості галузевої специфіки та ризики знецінення активів.

Більш конкретно зупинимося на основних з них.

1. Необхідність удосконалення підходів до аудиту.

На практиці аудит основних засобів часто зводиться до перевірки правильності нарахування амортизації та звірки залишків у балансі. Однак такий підхід вже не є достатнім. Аудитор повинен оцінювати реальний стан активів, їхню ліквідність, доцільність подальшого використання, ризики морального та фізичного зносу, а також вплив основних засобів на загальну ефективність бізнесу.

Удосконалення аудиту має спрямовуватися на:

- розширення переліку контрольних процедур;
- застосування ризик-орієнтованого підходу;
- підвищення якості документального підтвердження;
- адаптацію аудиту до цифрового середовища.

2. Ризик-орієнтований підхід в аудиті.

Одним із найперспективніших напрямів удосконалення аудиту основних засобів є впровадження ризик-орієнтованого підходу. Аудитор повинен аналізувати ризики, пов’язані з використанням активів:

- ризик неправильного вибору методу амортизації;
- ризик необґрунтованого зменшення корисного строку використання;
- ризик знецінення активу;
- ризик невідповідності бухгалтерських даних фактичному стану об’єкта.

У сучасних умовах аудит повинен охоплювати не лише перевірку фактів, а й прогнозування наслідків управлінських рішень щодо основних засобів. Такий підхід допомагає попереджати неправомірне списання, завищення вартості активів та спотворення показників у фінансовій звітності.

3. Автоматизація аудиторських процедур.

Важливим напрямом удосконалення є використання спеціалізованого програмного забезпечення. Значну частину рутинних операцій (інвентаризацію даних, аналіз амортизації, формування актів та відомостей)

можна виконувати автоматично. Це знижує ймовірність помилок і підвищує достовірність перевірки.

Сучасні програми дозволяють:

- формувати електронні реєстри основних засобів;
- здійснювати аналіз амортизаційних нарахувань;
- автоматично виявляти невідповідності у бухгалтерському обліку;
- порівнювати залишкову вартість із ринковою.

Використання цифрових інструментів також сприяє прозорості перевірки та знижує людський фактор.

4. Підвищення якості документального підтвердження.

Ще одним важливим напрямом удосконалення є поліпшення системи документального оформлення операцій з основними засобами. Аудитор повинен мати доступ до:

- актів приймання-передачі;
- документів первісної оцінки;
- технічних характеристик;
- результатів інвентаризації;
- наказів про зміну методу амортизації або строку використання.

Запровадження чітких стандартів документування допоможе уникнути суб’єктивності в оцінці стану основних засобів та зменшить ризик маніпуляцій з їхньою бухгалтерською вартістю.

5. Застосування професійного судження

Міжнародні стандарти аудиту передбачають застосування професійного судження, особливо під час перевірки необоротних активів. Аудитор повинен не лише фіксувати факти, а й аналізувати їх економічну доцільність. Наприклад, якщо обладнання формально обліковується як придатне, але фактично не використовується, це може свідчити про неефективне управління активами або про потребу його переоцінки.

6. Взаємодія з внутрішнім аудитом і системою контролю.

У багатьох підприємств існує внутрішня система контролю або внутрішній аудит. Важливим напрямом удосконалення зовнішнього аудиту є співпраця з внутрішніми аудиторами з метою отримання попередньої інформації про стан активів, історію їх використання та ризики. Це дозволяє скоротити час перевірки та зробити процедуру більш ефективною.

7. Інвентаризація як інструмент аудиту.

Проведення інвентаризації є одним із ключових механізмів підтвердження достовірності даних обліку. Удосконалення інвентаризації може здійснюватися шляхом:

- застосування цифрових інвентаризаційних листів;
- систем штрих-кодування та QR-маркування основних засобів;
- використання електронних звітів про результати інвентаризації;
- фотофіксації та GPS-відміток.

Поєднання традиційних та цифрових методик дозволяє підвищити точність перевірки та прискорити її проходження.

8. Підвищення кваліфікації аудиторів.

Удосконалення аудиту неможливе без підвищення кваліфікації аудиторів. Важливо розвивати не лише знання нормативної бази, але й навички економічного аналізу, оцінки ризиків, роботи з програмними засобами та міжнародними стандартами. Постійне навчання сприяє розвитку компетенцій і забезпечує якісний аудит.

Отже, сьогодні аудит основних засобів повинен переходити від формальної перевірки до аналітичного підходу. Аудитор має не лише підтверджувати достовірність бухгалтерських даних, а й оцінювати економічну ефективність використання активів, виявляти резерви підвищення продуктивності та аналізувати ризики. Поєднання цифрових технологій, професійного судження та методичного оновлення аудиторського процесу створює умови для підвищення достовірності фінансової звітності і зміцнення управлінської системи підприємства.

ВИСНОВКИ

На сьогодні аудит як інструмент контролю є необхідним та обґрунтованим, адже наявність достовірної інформації є однією з ключових передумов ефективного функціонування суб'єктів господарювання. Аудит основних засобів є невід'ємною частиною загального аудиту фінансово-господарської діяльності підприємств.

Під час підготовки аудиторської перевірки основних засобів особливу увагу приділяють плануванню. На цьому етапі визначаються рамки аудиту та окреслюється загальна послідовність його проведення.

На мою думку, при здійсненні аудиту основних засобів доцільно розробляти детальну програму аудиту, де кожен етап чітко розподілений на конкретні види робіт: перевірку документації, витрат на поліпшення основних засобів, капітальних інвестицій, нарахування амортизаційних відрахувань, переоцінки, а також перевірку об'єктів, що надійшли в оренду або передані з неї.

Загалом аудит основних засобів можна поділити на одинадцять ключових етапів:

1. Ознайомлення з обліковою політикою підприємства;
2. Проведення інвентаризації основних засобів;
3. Визначення критеріїв віднесення об'єктів до основних засобів;
4. Класифікація основних засобів;
5. Перевірка права власності на об'єкти;
6. Встановлення одиниць обліку основних засобів;
7. Перевірка достовірності оцінки основних засобів;
8. Контроль правильності нарахування амортизаційних відрахувань;
9. Перевірка документального підтвердження надходження, переміщення та вибуття основних засобів;
10. Контроль правильності ведення регістрів бухгалтерського обліку;
11. Перевірка коректності відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку.

Дотримання цих етапів дозволяє аудитору отримати повне уявлення про облік основних засобів на підприємстві та організацію цього процесу, забезпечивши якісний і всебічний аудит.

Підсумовуючи, аудит основних засобів є складним і водночас важливим елементом загального аудиту підприємства, оскільки основні засоби становлять значну частку активів більшості підприємств. Головною метою такого аудиту є надання керівництву об’єктивної оцінки стану обліку, збереження та ефективного, законного використання майна підприємства. У контексті виконаної курсової роботи всі ці питання висвітлені, і поставлену мету, на мою думку, досягнуто.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грушко В. І.; Брадул О. М.; Шепелюк В. А.; Ільїна, С. Б. *Аудит.* - підручник, 2021. lira-k.com.ua

2. Гнатюк А. А. Ризик-орієнтований аудит основних засобів: сучасні методи та міжнародні стандарти / А. А. Гнатюк - [Електронний ресурс]. - 09.12.2024. - Режим доступу: https://modecon.mnau.edu.ua/ua/risk-oriented-audit-of-fixed-assets/.

3. Даценко Г. Особливості проведення аудиту основних засобів на виробничих підприємствах / Г. Даценко // Економіка і суспільство. - 2022. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/index.phpcle/view/

4. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21.12.2017 (редакція) - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19

5. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996–XIV. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14

6. Інструкція щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань та господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом МФУ від 30.11.1999 № 291. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1

7. Котенко Н. В. Облік, аналіз й аудит основних засобів в сучасних умовах / Н. В. Котенко - [Електронний ресурс]. - 2023. - Режим доступу: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/...

8. Колодійчук А. В., Лалакулич М. Ю., Молнар О. С. Бухгалтерський облік і аудит у зарубіжних країнах: підручник. - Львів, 2021. DSpace

9. Кругляк Б.А., Гуменюк А. // Бухгалтерський облік і аудит, № 7, 2007, с. 50–58.

10. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація та методика аудиту. – К.: «Каравела», 2009.

11. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затв. наказом МФУ від 30.09.2003 № 561. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text

12. Національне положення (стандарт) бух. обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. наказом МФУ від 07.02.2013 № 73. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja.

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затв. наказом МФУ від 27.04.1999 № 92. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1

14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність», затв. наказом МФУ від 07.11.1999 № 617. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja.

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів», затв. наказом МФУ від 24.12.2004 № 817. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja.

16. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755–VI. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text

17. Положення «Про визначення груп основних фондів», затв. листом ДПАУ від 16.04.2004 № 2914/6/15-1116.

18. Організація обліку і аудиту основних засобів на підприємстві : монографія / Т. В. Андрущенко - [Електронний ресурс]. - 2024. - Режим доступу: https://etnuir.tnu.edu.ua/bitstream/handle/12345 etnuir.tnu.edu.ua

19. Рядська Валентина, Петраков Ярослав. Аудит: навчальний посібник. - Центр навчальної літератури, 2019.

Додатки